

Leszkay András bácsi Moha-meséje

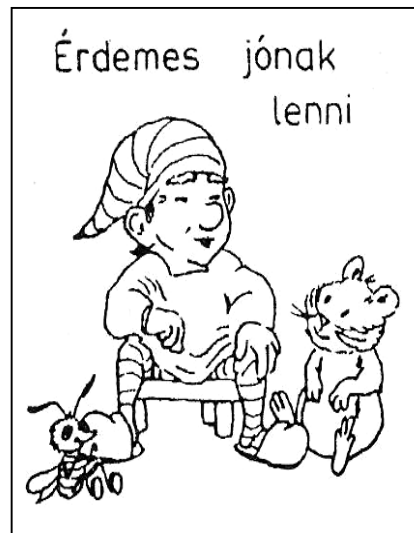
Sárgarépa-főzelék

Ugri Bugri, az öcskösöm felemelte egyszer ebéd közben a tányérját: „Kérek szépen még néhány húspogácsát!” Mi ugyanis így neveztük a vagdalthúst, a fasírozottat. Édesanyám adott neki még kettőt, és figyelmeztette: „A főzeléket is edd, kisfiam! A sárgarépa-hoz még hozzá sem nyúltál!” Vagy öt perc múlva ismét felemelte a tányérját az öcskös: „Kérek szépen még néhány húspogácsát!” „Ejnye kisfiam, mondtam, hogy egyél főzeléket is. Miért nem eszed?” „Nem szeretem!” Erre már édesapánk is ránézett: „Én sem szeretem valami különösebben, de nem tartom fontosnak, hogy szeretem-e vagy sem. Ma ez van ebédre, tápláló, tehát eszem.”

Újabb öt perc múlva édesanyám már aggódva szolt rá Ugri Bugrira: „Miért nem eszel kisfiam? Megint megettél a húst főzelék nélkül. De húst már nem kapsz többet. Edd meg most a főzeléket üresen!” De Ugri Bugri nem nyúlt a kanala után. „Nem kérem a főzeléket, édesanyám! Nem eszem meg! Nem ízlik!” Most már Gyopár bátyánk és én is rábámultam az öcskösre. Ilyesmí szokatlan volt a mi asztalunknál. Édesanyánk hangja meg is szigorúsodott. „Nem az a fontos, hogy ízlik vagy sem, az a fő, hogy megedd.” De Ugri Bugri kezecskéje most sem mozdult. „Tessék szíves lenni megengedni, hogy ne egyem meg! Van még más étel is, ami tápláló. Ez nem ízlik.” Szüleink összeszenéztek és hallgattak. Ekkor már megtanított engem Földigszakáll bácsi, hogy minden helytelen cselekedet egy még helytelenebbnek vág ösvényt. Nekem tehát azon járt az eszem, miféle újabb hibát enged majd be az öcskös életébe ez a mostani. Ki is találtam, mi következhetik, és ebéd után, miközben szobánk felé lépegettünk, így szoltam hozzá: „Ha nem eszed meg azt is, ami nem ízlik, nemsokára nap nap után el fogsz kényszerülni az iskolából.” Az öcskös nevetett: „Az lehetetlen, hiszen én ébresztem fel minden reggel a szivacsot meg a krétát, az

egész iskolát.” Amit most elmondtam, az az iskolaév kezdetén, szeptember végén vagy október elején történt.

Ugri Bugri ettől kezdve sosem ette meg azt, ami nem volt ínyére való. Édesapánk azt szeretne volna, ha magától eszmél rá, nem fontos, hogy mindenik étel élvezetes legyen, édesanyánk viszont igyekezett a kedves ételeit készíteni. Én meg abban bíztam, a következmények majd megértetik velem, akkor sem szabad letennie a kanalát, ha sárgarépa van a tányérján.

Egy október végi reggelen, amikor Gyopár meg én már javában mosakodtunk, Ugri Bugri még nagy kényelmesen feküdt a takarója alatt. Hirtelenjében megfélekedtem jóslatomról, és ezt kérdeztem tőle: „Csak nem vagy beteg?” Gyopár meg ugyanekkor ezt: „Lustának méltóztatól lenni?” „Éppen csak még nem ízlik a felkelés.” Gyopár nevetett: „Hát nekem talán ízlett?” És szüleinknek a következő napok folyamán újabb aggodalommal kellett tapasztalniuk, hogy Ugri Bugri csak akkor bírja rászánni magát, hogy kibújjék az ágyból, amikor Gyopár meg én már-már indulunk is.

Október végén pedig már rendszeres későn járónak számított az iskolában. Ekkor úgy gondoltam,

eljött az ideje, hogy működésbe lépjek, és egy délben, amikor együtt lépegettünk hazafelé, így szoltam hozzá: „Hát megtörtént a lehetetlen, mert azt mondtad: Lehetetlen, hogy későn járj legyek.” Az öcskös nem is aggodalommal, hanem szinte kétségbeesve pillantott rám, de csak este válaszolt. Felkönyökölt az ágyban, és így szolt: „Hát akkor segíts rajtam, Moha, hogy ne késsem el többé! Amikor jónak látod, húzz ki az ágyból! Ha ellenkezem, le is önthetsz.” Megráztam a fejem. „Nem úgy segítetek. Úgy segítetek, hogy ne kelljen másnak húznia ki téged az ágyból, hanem magadtól is fel bírj kelni. Ha rosszul gomboltak be egy mellényt, az elején kell kezdeni az újragombolást. Na! Gyere velem!”

Kiveztem a konyhába, és megálltam vele édesanyánk előtt: „Tessék szíves lenni sárgarépa-főzeléket főzni holnap ebédre!” Édesanyánk örvendezve bólogatott, az öcskös viszont elkerekült szemmel bámult rám: „Ez neked segítség, hogy ne késsem el?” Magabiztosan bólintottam én is: „Ez az egyetlen igazi segítség. Ha meggyógyítjuk az alapbajt, a következmény magától elmúlik.” Az öcskös azonban dühbe gurult. „Ha százszor is alapbaj, ami nem ízlik, azt nem eszem! Ha másképp nem tudsz segíteni, ezt a segítséget süsd meg!” – és visszaszaladt az ágyába.

Nemsokára magam is visszamentem a szobámba, lefeküdtem, és gondolkodtam. Hogy ébren van-e vagy már alszik öcskösöm, nem tudtam, mégis hangosan kimondtam gondolkodásom eredményét: „Hajaj, egy hónapon belül rossz tanuló is leszel.” Vagy tíz percig csönd volt, már biztos voltam benne, hogy aludt, nem hallotta. De egyszerre csak felnevetett: „Höhö, az lehetetlen! Hiszen a bocskorom talpa okosabb, mint az egész osztály!”

November vége felé egy délután, miközben mindhárman szobánkban tanultunk, az öcskös egyszerre csak felállt, és húzkodni kezdte magára a

ködmönkéjét. Rábámultam: „Te máris elkészültél a tanulással? „Á, még nem egészen, de most ródlizom egy kicsit Fújóskával. Majd később folytatom a tanulást. Most nem ízlik.” Gyopár meg én egyszerre mondtuk: „Nekem sem ízlik.” De Ugri Bugri vállat vont, és kiment.

Február végén, amikor tarisznyánkban a félévi bizonyítvánnyal hazafelé lépegettünk az iskolából, megint megjegyeztem: „Na, ismét megtörtént tehát a lehetetlen. Rossz tanuló lettél.” Most már rám sem emelte a tekintetét. Kétségbeesése komorságba burkolódzott.

Másnap délután azonban, amikor tanulni kezdtünk, mellém somfordált a számtankönyvével: „Akkor hát légy szíves, segíts, hogy megint jó tanuló legyek!” Elvettem tőle a könyvet, letettem az asztalkámra. „Majd ebben is segítek. Megmagyarázom, amit nem tanultál meg. De az igazi segítség, ha ismét olyanná leszel, aki minden leckét, minden délután megtanul. Na, gyere velem!” Kiveztem megint a konyhába, és megálltunk édesanyánk előtt: „Tessék szíves lenni sárgarépa-főzeléket főzni holnap!” Nem is volt értelme, hogy végigmondjam, mert a sárgarépa szó elhangzásakor az öcskös már perdült is, és visszarahant a szobánkba. A konyha ajtaját nem merte, de a szobánk ajtaját bevágta maga mögött. Amikor magam is visszamentem, odaültem mellé, és szót sem szólva arról, ami történt, magyarázni kezdtem neki az osztást. De egyszerre csak felállt: „Á, hagyjuk most abba! Majd holnap. Ma már nem ízlik a tanulás!” – és megint húzkodta magára a ködmönkéjét. „Különbén is talán ma lehet utoljára ródlizni.” Most már rémülten meresztettem rá a szememet: „Ej, baj lesz ebből, öcskös: Valami nagy bajt fogsz okozni vagy magadnak, vagy másnak.” Nevetett: „Na, ez lehetetlen. Még magamnak sem. Másnak meg egészen bizonyosan nem!”

Az első szép tavaszi napok egyikeként azt mondja egy este Gyopár az öcskösnek: „Remélem, befödteké azt a gödröt valamivel?!” Nem voltam otthon aznap délután, ebből azonban megtudtam, hogy az öcskös meg a barátja, Fújóska gödröt ásott a kertünkben. Ugri Bugri ekkor már ágyban volt. Álmosan is, sértődötten is felelte: „Az nem gödör, hanem tengersizem, majd feljön

benne a talajvíz, és gyönyörű lesz.” Gyopár rákiáltott. „A fejetekben már fel is jött! Azt kérdeztem, befödteké valami deszkával!” Ugri Bugri hallgatott egy kicsit: „Majd reggel befedem.” Gyopár hangja még jobban felcsattant: „Dehogyan majd reggel! Ne akard, hogy én fődjem be, mert én befödöm ugyan, de akkor úgy meg is rázlak, hogy a talajvízből, ami a fejedben lötyög, tejföl lesz!”

Kutykuruty barátom a kapunk előtt várakozott rám. Siettem vissza hozzá. Amikor egy óra múlva lefeküdtem, Gyopárról és az öcskösről eszembe jutott a gödör. De mindketten olyan nyugodtan aludtak, hogy biztos voltam benne, hogy valamilyük befedte.

Másnap reggel arra ébredtem, hogy Ugri Bugri sír. Befutottam szüleim szobájába, onnan hallatszott a sírás. Édesanyánk a díványon feküdt, bokáján borogatás. Ugri Bugri a díványon összegörnyedve térdelt, homloka a dívány szélén, és zokogott. Édesapánk meg Gyopár a

dívány lábánál állt, és nem édesanyát, hanem Ugri Bugrit nézték. Ebből tudtam meg, hogy nincs baj. Ugri Bugri azonban, amint jajongó szavaiból kiderült, nagyon nagy bajnak érezte, ami történt. „Én vagyok az oka! Én vagyok az oka, mert nem keltem fel este, hogy befedjem. De fel akartam kelni, még mondtam is Gyopárnak, hogy nyugodtan kimehet, mindjárt felkelek, de aztán mégsem keltem fel, mert... azért, mert...” Édesapánk segítette az akadozónak: „Azért, mert nem ízlés.” Ugri Bugri felzokogott: „Azért, mert gondoltam, hogy inkább majd reggel kelek fel olyan korán, amikor

még senki sem megy ki a kertbe. Fel is ébredtem a kakasra. Rőgtön ki is akartam menni, de... aztán mégse mentem mert... hát azért, mert...” Most Gyopár folytatta: „Mert nem ízlés a fölkelés.” Az öcskös megint felzokogott: „Mert nem bírtam!” Most én csaptam fel Ugri Bugri magyarázójának: „Mert elszoktál tőle, hogy parancsolj magadnak.” Erre már nem felelt. Felemelte fejét a dívány széléről, és félve nézett édesanyára: „De igazán nem tört el édesanya lába? Biztosnak tetszik lenni benne, hogy egy darabban van?” Édesanyánk szenvedő arccal nevetett: „Hát persze, hogy biztos vagyok benne, csak fáj egy kicsit a rándulás. De nem is dagad. Egy óra múlva felkelek.”

Az öcskös felugrott térdeltéből, és körül ugrabugráta a díványt. „Jaj de jó! Jaj, de jó!” Majd hirtelen megtorpant: „Ha fel tetszik kelni, akkor ugye főzni is tetszik?” Édesanyánk megint nevetett: „Hát persze, hogy főzök. Van talán valami kívánságod?” Az öcskös hátranézett, engem keresett. A tekintetemet. Hosszan nézett a szemembe, és megtudtam a tekintetéből, hogy győztem. Érti már ökelme, miként vág ösvényt valamelyik hiba egy nagyobb hiba számára, és azt is tudja már, hogy az elején kell kezdeni a rosszul gombolt mellény újragombolását. Észrevette a huncut, mennyire örülök, aztán visszafordította fejét édesanyánk felé. „Igen, édesanyám, van egy kérésem: Tessék szíves lenni sárgarépa-főzeléket főzni!”

Délben, amikor mohón kanalazta, Gyopár gúnyosan ezt kérdezte tőle: „Talán bizony már ízlik is?” Az öcskös kezében megállt a kanál. Komoly tekintettel szemlélte egy ideig a kanalában levő főzeléket. Gondolkozott. Aztán megrázta a fejét: „Nem ízlik. Érzem, hogy finom, de nekem mégsem ízlik.” Hallgatott egy kicsit, aztán meglassúdott szóval folytatta: „De olyannak kell lenni...” – megint elhallgatott, gondolkodott, aztán nagyon lassan, minden szavát jól meggondolva előlről kezdte, és most már be is fejezte a mondatot. – „De olyannak kell lenni, aki azt is meg teszi, ami nem ízlik neki. Olyannak lenni nagyon ízlik.” Egy pillanatig még komoly tekintettel szemlélte a kanál sárgarépát, aztán elmosolyodott, és a szájához emelte.